

rene kraftvarmeudbygning svarer til udbygning af alle potentielle kraftvarmeområder.

De to her omtalte alternativer skønnes at kræve nogenlunde lige store investeringer; i alt 16-17 mia kr. For denne investering vil den potentielle kraftvarmeudbygning kunne dække godt 50 pct. af landets samlede rumvarmebehov. Den kombinerede forsyning med kraftvarme og naturgas påregnes derimod at kunne dække ca. 60 pct. af det samlede rumvarmebehov, hvortil kommer en betydelig afsætning af naturgas til industrivirksomheder.

Den potentielle kraftvarmeudbygning er sammensat af mange kraftvarmeprojekter. Forudsætningerne for kraftvarmeprojekterne varierer stærkt, og der er derfor ikke gennemført en samlet samfundsøkonomisk vurdering af den potentielle kraftvarmeudbygning. Det konkluderes i varmeplanudvalgets rapport (pag. 59), at en landsomfattende kraftvarmeforsyning uden naturgas næppe på realistisk vis kan tænkes gennemført inden 1995 og at den interne rente, som kan opnås herved, sandsynligvis vil være lavere end den, som kan opnås ved en kombineret forsyning med naturgas og kraftvarme (struktur 2.2 i varmeplanudvalgets redegørelse). Hovedårsagen hertil er, at en del af den potentielle kraftvarmeudbygning er overordentlig lidt rentabel bl. a. på grund af for spredt bebyggelse.

Spørgsmål 31:

Hvordan vil den øgede arbejdsløshed på 10.000 mandår i anlægsfasen blive påvirket, hvis man først eksporterer gas til Ruhrgas - før udbygning af anlægget?

Svar:

Af vurderingen af gasprojektets samfundsøkonomiske konsekvenser fremgår, at naturgasinvesteringens virkning på beskæftigelsen i anlægsfasen kan opgøres til 20.000 mandår, medens den gennemsnitlige beskæftigelse af de »udskudte« investeringer kan opgøres til 30.000 mandår. Man kan således sige, at naturgasprojektet relativt betyder en »øget arbejdsløshed« på 10.000 mandår.

Hvis man i første fase kun anlægger søledning, landingsanlæg og transmissionsledning til Tyskland og først senere foretager en udbygning af det danske naturgasnet, vil man

totalt set få den samme relativt øgede arbejdsløshed på 10.000 mandår. Da søledning, gasbehandlingsanlæg og transmissionsnet er de dele af investeringerne, der har det største importindhold, vil en ændret opbygning som foreslået ikke betyde nogen væsentlig ændring i den tidsmæssige fordeling af den relativt øgede arbejdsløshed på 10.000 mandår.

Spørgsmål 32:

Kunne gassen være solgt til en pris i fri handel, der er 5,00 til 10,00 kr. højere pr. Gcal. end de i kontrakten aftalte?

Svar:

Spørgsmålet lader sig vanskeligt besvare, da det er af hypotetisk karakter og ville forudsætte kendskab til det nærmere indhold af en kontrakt med trediemand. Der må derfor nødvendigvis blive tale om en skønsmæssig vurdering.

Det er mit skøn, at den måske nok noget højere pris, der alt andet lige ville kunne opnås ved salg til udlandet fremfor salg til DONG, i det store og hele ville blive modsvaret af en forøgelse i investeringsudgiften for D.U.C. til søledning, landingsanlæg m. v., idet det ikke kan anses for normalt i gasbranchen at købe naturgas ab platform.

Jeg henviser i øvrigt til min besvarelse af spørgsmål 49.

Spørgsmål 33:

Hvorledes er det muligt at transformere en driftsøkonomisk kalkule til samfundsøkonomisk beregning, når der hersker stor usikkerhed om forrentningsprocenterne?

Svar:

For alle investeringsprojekter gælder, at der er en vis usikkerhed vedrørende de i beregningerne indgående parametre.

En samfundsøkonomisk kalkule, der bygger på en given driftsøkonomisk kalkule, vil være behæftet med stort set samme usikkerhed som denne.

Den største usikkerhed vedrørende naturgasprojektet knytter sig til udviklingen i realprisen på olie. For at belyse denne usikkerheds betydning for projektets samfundsøkonomiske forrentning er der gennemført en følsomhedsanalyse, hvor der forudsættes en 2 pct. realprisstigning på olie.